

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004064

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національної музичної академії України № 191-А від 30 вересня 2026 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Желізко Андрій Богданович

2. Andrii B. Zhelizko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-7325-5946

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 08-09-2026

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15885

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.11, 18.41.51, 18.41.51.13

Тема дисертації:

1. Перекладення для баяна творів епохи бароко: виконавський аспект
2. Translation of Baroque Compositions for Button accordion: The Performative Aspect

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено дослідженню процесу перекладення творів епохи бароко для готово-виборного баяна у виконавському аспекті. Матеріалом стали репрезентативні зразки клавірної, поліфонічної, органної та оркестрової барокової музики, що набули поширення в сучасній концертно-педагогічній практиці. Процес перекладення розглянуто в контексті еволюції баянного репертуару та крізь призму принципів історично інформованого виконавства. Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що твори епохи бароко складають вагомий частину баянного репертуару, а сам інструмент ніколи не належав до барокового інструментарію. Огляд наукової літератури, дотичної до окресленої проблематики, демонструє практичну доцільність її детального та комплексного вивчення. Більшість авторів розглядають або загальні питання інтерпретації барокової музики, або особливості перекладення для інших інструментів (бандури, гітари тощо). При цьому системне осмислення перекладення барокового репертуару саме для готово-виборного

баяна залишається поза увагою. Аналіз історичного аспекту цього явища дає всі підстави стверджувати, що перекладення є самостійним різновидом творчо-виконавської діяльності, а отже, має розвиватися на власних художніх та професійних засадах. Об'єкт дослідження – барокова музика в сучасному баянному виконавстві. Предмет дослідження – виконавський аспект перекладення для баяна творів епохи бароко. Мета дослідження – виявити та науково обґрунтувати виконавсько-методичні принципи перекладення творів епохи бароко для готово-виборного баяна з урахуванням акустично-конструктивних можливостей сучасного інструмента. У дисертації вперше: здійснено комплексне науково-методичне дослідження перекладення барокових творів для готово-виборного баяна як самостійної виконавсько-стилістичної проблематики; систематизовано принципи фактурної трансформації, тембрового моделювання та динамічного планування барокового матеріалу в умовах баянного виконавства; обґрунтовано виконавську концепцію синтезу методу HIP і творчої адаптації як оптимальної стратегії баянної інтерпретації барокових творів. Набули подальшого розвитку: теоретичні положення щодо природи музичного перекладення та його специфіки стосовно барокового репертуару; методичні підходи до аналізу барокової виконавської практики в контексті сучасного інструментального виконавства. У представленій роботі запропоновано розмежування понять «перекладення» і «транскрипція» як окремих різновидів творчої діяльності. Критерієм виступає ступінь віддаленості від авторського оригіналу. «Перекладення» має на увазі збереження композиційної організації та внутрішньої логіки першоджерела, тоді як «транскрипція» допускає більш вільне опрацювання нотного тексту з можливою зміною логіки музичного матеріалу, інтерпретації форми, фактурної організації і тембрових співвідношень. Підґрунтям для наукової аргументації та понятійного визначення стали праці П. Бовканюка, М. А. Давидова, В. Дейнеги, І. Дмитрук, М. Дудая, А. Душного, О. Жаркова, С. Карася, М. Оберюхтіна, Г. Олексів, В. Охманюка, М. Плющенко, Д. Пшеничного, Н. Хмель, Т. Яницького та інших. У формуванні теоретичних засад щодо барокової стилістики й виконавської практики важливого значення мали дослідження: Й. Й. Кванца, Й. Маттезона, Г. Муффата, Д. Бартеля, Е. Бодкі, Дж. Б'юлоу, А. Долмеч, Р. Донінгтона, Г. Кречмара, М. Крістевої, В. Ландовської, Н. Харнонкурта, А. Швейцера. Визначальне місце посідають праці українських дослідників старовинної музики Н. Герасимової-Персидської, Т. Гусарчук, О. Жукової, В. Качмарчика, О. Косилової, Н. Свириденко, Н. Сікорської, С. Соланського, О. Шадріної-Личак, С. Шабалтіної, О. Табуліної. Найбільш вагомими для формування власної концепції стали праці М. А. Давидова «Теоретичні основи перекладення інструментальних творів для баяна», Г. Олексів «Жанр перекладання в сучасному баянному мистецтві», Т. Яницького «Теоретичні засади художнього перекладення музичних творів для бандури» та Н. Хмель «Специфіка бандурних перекладень музики бароко», В. Дейнеги «Методика перекладення симфонічних творів для оркестру народних інструментів», О. Жаркова «Художній переклад в музиці : проблеми і рішення». Визначено основні тенденції розвитку баяна та наголошено на важливості удосконалення його конструкції для становлення жанру перекладення. Поява багатотембрового готово-виборного інструмента, а також модернізація моделей провідних сучасних виробників (Borsini, Bugari, Pignini) створили передумови для повноцінного відтворення поліфонічної фактури, удосконалення голосоведення й тембрової диференціації голосів, що характерно для органної, клавірної та оркестрової музики XVII–XVIII ст..

2. The dissertation is devoted to the study of the process of arranging Baroque-era compositions for the converter accordion from a performance perspective. The research material comprises representative examples of Baroque keyboard, polyphonic, organ, and orchestral music that have become established in contemporary concert and pedagogical practice. The process of arrangement is examined within the context of the evolution of the accordion repertoire and through the prism of the principles of Historically Informed Performance (HIP). The relevance of the research topic stems from the fact that Baroque compositions constitute a significant part of the contemporary accordion repertoire, although the instrument itself was never part of the Baroque instrumental tradition. A review of the scholarly literature related to the subject demonstrates the practical necessity of its comprehensive and systematic investigation. Most studies focus either on general issues of Baroque music interpretation or on the specific features of arranging works for other instruments, such as the bandura, guitar, and others. At the same time, a systematic examination of the arrangement of Baroque repertoire specifically for the converter accordion remains largely unexplored. An analysis of the historical development of this phenomenon

provides sufficient grounds for considering arrangement as an independent form of creative and performance activity, which should therefore evolve according to its own artistic and professional principles. Object of the study – Baroque music in contemporary accordion performance practice. Subject of the study – the performance aspect of arranging Baroque-era compositions for the accordion. Aim of the study – to identify and theoretically substantiate the performance and methodological principles of arranging Baroque compositions for the converter accordion, taking into account the acoustic and structural capabilities of the modern instrument. For the first time in the dissertation, a comprehensive scholarly and methodological investigation of the arrangement of Baroque compositions for the converter accordion as an independent performance and stylistic phenomenon has been undertaken; the principles of textural transformation, timbral modelling, and dynamic planning of Baroque musical material within accordion performance practice have been systematized; and a performance concept based on the synthesis of Historically Informed Performance (HIP) principles and creative adaptation has been substantiated as an optimal strategy for the accordion interpretation of Baroque repertoire. Further developed are the theoretical foundations concerning the nature of musical arrangement and its specific application to Baroque repertoire, as well as methodological approaches to the analysis of Baroque performance practice in the context of contemporary instrumental performance. The dissertation proposes a distinction between the concepts of arrangement and transcription as separate forms of creative practice. The principal criterion is the degree of departure from the composer's original text. An arrangement preserves the compositional structure and internal logic of the source, whereas a transcription permits a freer treatment of the musical text, potentially involving alterations to the logic of the musical material, formal interpretation, textural organization, and timbral relationships. The theoretical foundation for the study is based on the works of P. Bovkaniuk, M. Davydov, V. Deineha, I. Dmytruk, M. Dudai, A. Dushnyi, O. Zharkov, S. Karas, M. Oberiukhtin, H. Oleksiv, V. Okhmaniuk, M. Pliushchenko, D. Pshenychnyi, N. Khmel, T. Yanytskyi, and others. Important contributions to the theoretical understanding of Baroque stylistics and performance practice were provided by J. J. Quantz, J. Mattheson, G. Muffat, D. Bartel, E. Bodky, G. J. Buelow, A. Dolmetsch, R. Donington, H. Kretzschmar, M. Kresteva, W. Landowska, N. Harnoncourt, and A. Schweitzer. Particular significance is attached to the works of Ukrainian scholars of early music, including N. Herasymova-Persydska, T. Husarchuk, O. Zhukova, V. Kachmarchyk, O. Kosylova, N. Svyrydenko, N. Sikorska, S. Solanskyi, O. Shadrina-Lychak, S. Shabaltina, and O. Tabulina. The studies that proved most influential in shaping the author's conceptual framework include M. Davydov's Theoretical Foundations of Arranging Instrumental Works for Accordion, H. Oleksiv's The Genre of Arrangement in Contemporary Accordion Art, T. Yanytskyi's Theoretical Principles of Artistic Arrangement of Musical Works for Bandura, N. Khmel's Specific Features of Baroque Music Arrangements for Bandura, V. Deineha's Methodology of Arranging Symphonic Works for Folk Instrument Orchestra, and O. Zharkov's Artistic Translation in Music: Problems and Solutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Желізко А. Б. Методологічні підходи до перекладення клавірної та органної поліфонії для баяна // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Рівне : РДГУ, 2025. Вип. 51 С. 204–210.
- Желізко А. Б. Барокова поліфонія в контексті сучасного баянного виконавства // Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 93 С. 168–173.

- Желізко А. Б. Темброво-динамічні моделі барокової музики та їх реалізація на готово-виборному баяні // Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти. Харків : ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2025. Вип. 77 С. 25–43.
- Zhelizko A. The Significance of Affect and musical rhetoric in the interpretation of baroque works on the bayan // Scientific World Journal. 2025. D. A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov. № 34. P. 66–77.
- Желізко А. Б. Значення афекту і музичної риторики в інтерпретації барокових творів на баяні [тези доповіді] // Міжнародна науково-практична конференція «Перспективні напрямки теоретичних та прикладних досліджень 2025» (28 листопада 2025 р.). США, Сіетл. ProConference. С. 220–224.
- Желізко А. Б. Актуалізація барокової виразності у виконанні на сучасному баяні [тези доповіді] // XXXII Всеукраїнська молодіжна науково-творча онлайн-конференція «Музичне мистецтво та наука на початку третього тисячоліття» (6–7 грудня 2025 р.) / Одеса. ОНМА ім. А. В. Нежданової; Вип. 22 С. 1–6.
- Желізко А. Б. Художньо-аналітичні принципи перекладення барокової музики для готово-виборного баяна [тези доповіді] // Міжвузівська науково-практична конференція «Вища освіта у міждисциплінарному вимірі: від культурних традицій до педагогічних інновацій» (19 березня 2026 р.) / Ізмаїл. ІДГУ. Вип. 6. С. 34–36.
- Желізко А. Б. Барокова поліфонія у світлі сучасної баянної інтерпретації [тези доповіді] // XXII Міжнародна науково-творча конференція студентів, аспірантів, докторантів «Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (24–25 березня 2026 р.) / Харків. ХНУМ ім. І. П. Котляревського. С. 29–34.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дейнега Володимир Миколайович

2. Vladimir N. Deinega

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копелюк Олег Олексійович
2. Oleh Kopeliuk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0428-1538

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єргієв Іван Дмитрович
2. Ivan Iergiiev

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8623-2010

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Качмарчик Володимир Петрович
2. Volodymyr P. Kachmarchik

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1877-9767

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жукова Олена Августівна

2. Olena A. Zhukova

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9773-3651

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Юник Дмитро Григорович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Юник Дмитро Григорович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Волосатих Ольга Юріївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна